

AKATALPA

Eylül 2017 - Sayı 213

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Arife KALENDER

Oya UYSAL

DİL SOKAĞI SAKINLERİ

Güneş gitti ben gittim
günün ömrü batıyordu
gökyüzünde katar katar bulutlar
hasret kuşlarıydı sana doğru
çarpınan kanatlarla yağmurlar

devrik hüznün ülkesinde
serçelerin tırnak izidir ten
ölümü ezberleyen mermere sordum
dil sokağında kimler geçmişti
kimden kaldı viran evde fisiltılar

güneş gitti, ben rüzgâra başladım
paslı zaman müziklerinde bilinmez cızırtılar
nehre düştü oyuncaklar alamadım
kıvrıcık sevinçlerin güvercin sabahında
sevda duraklarına adını yazdım

Güneş gitti
topladım elişi harflerimi
bir yazdım bin okudum da
hecelerin gecesinde ayaza kaldım

Seyit FİLİZKOL

MEMENTO

Kendi çapasını taşıyamayan bir gemiyim,
zaman ırmağında.

Nihan IŞIKER

AŞK GÜNCELLEMESİ -II-

başarılı devrimlere inat
silinmiş bir hafızada kalan ezberdir aşk

SÖZÜN DÜĞÜMÜ

Ömrün uzayan gölgeleriyle özne de örtülmüş, görünmüyor,
madem çözüldü sözün düğümü, varsın aşikâr olsun sırlar da
kalksın yorgun sırtımdan yükü, yemin de bozulsa olur artık.

Koynuna girdiklerimden dinlediğim yalanlar olmasa, nasıl
edinirdim gerçeği. Tahta atlarının terkinde
aldığım yollar
ve beyzade sanılanlar sahteydi de sonradan fark ettim,
buraya gelesiyeler neleri terk ettim.

Unutmakla hatırlamak arasında gidip gelen ve ansızın
rüyanın birinde sabaha eren bir suret.
Yaşadın bunları, itirafı zor gelse de yaşadın. Ne düş,
ne hayal, ne rüyadan arta kalan görüntü.
Hatırlattı sana kendini. Seni sen kılan kâbusunun gölgesi.
Yaşadın, yaşamak istemezdim elbet. Kabullen ve rahat bırak
dolaşsın içindeki firari hayalet.

Karanlıkta uzanıp seyrettiğim tavandaki hayallere vuruyor
gecenin bu vakti uykusu kaçmış birinin
karşı evden yaktığı ışık
gitsem ya da gelse,

konuşsak.
Birileri kalkıp geldi mi bu iyi geliyor da bana
beni paylaşmaktan hoşlanmayan yalnızlığım
çıkıp dolaşsın sokaklarda.

Ömrün uzayan gölgeleriyle özne de örtülmüş, görünmüyor,
madem çözüldü sözün düğümü, varsın aşikâr olsun sırlar da
kalksın yorgun sırtımdan yükü, yemin de bozulsa olur artık.

10 Mayıs 2017

Gönül Çakı Akveç, Hüseyin Alemdar, Suat Kemal Angı, Sevil Avşar, Duran Aydın, M.Güner Demiray, Oresay Özgür Doğan, Altay Ömer Erdoğan, Özgün Ergen, Osman Serhat Erkekli, Seyit Filizkol, Mehmet Girgin, Tolgay Hiçyılmaz, Nihan Işiker, Korkut Kabapalamut, Arife Kalender, Aytekin Karaçoban, Sinan Karadeniz, Müstehir Karakaya, Zabit Karaköse, Beytullah Kılıç, Fahrettin Koyuncu, Oğulcan Kütük, İbrahim Oluklu, Rıdvan Orhan, Selma Özeşer, Ozan Öztepe, Gültekin Tezcan, Erdiç Top, Oya Uysal, Umut Ünal, Recep Yılmaz, Enes Erdem Yılmaz, Hanifi Yiğittekin.

BİLGELİK, MUTLULUK VE BAŞKA ŞEYLER ÜZERİNE...

Korkut KABAPALAMUT

- Gözlerini sürekli olarak eğitmezsen, yalnızca yakını ve yüzeyi görebileceksin.
- Aptallar 'her şeye karşın mutluyum' der. Diğerleri, mutluluğun ancak her şeye karşın mümkün olabileceğini bilir.
- Temel ve en yaygın hata, kişinin hayatın ne olduğuna bizzat ve tümüyle kendisinin karar verebileceğini hiç bilmemesi.
- Hatırın sorulduğunda, kendin gibi hissettiğini söylemek varken, neden mutlu ya da kötü hissettiğini söylüyorsun?
- Bilge yönünden yaşam, kendi bilgelik kuramını oluşturması için işlenecek hammaddeden fazlası olmadı hiç.
- Bilge kişi, tüm alçaklık ve kötülükleri kendi ruhunda bir potansiyel olarak acıyla görür.
- Var olmanın verdiği çıldırtıcı ve anlaşılmaz haz dışında mutluluk biçimi arama.
- Yalnız ciddiye alınan bir hayat yaşamaya değer.
- Bilge, yarını anımsarken bir yandan da dünü planlar.
- Aptal bile olsan hiç olmazsa başkalarının bundan yararlanmasına izin verme.
- Gerçeğe âşık olman yanılmadığın anlamına gelmiyor hiç.
- Seni şaşırtmayan şeylere değer ve anlam yükleme.
- Bir insanın karakterini öğrenmek istiyorsan kendisine dostça davranan kişilere gösterdiği minnettarlığın derecesine bak.
- Bir deliye deli olduğunu kanıtlamaya çalışmak kadar delice bir uğraş yok.
- Bir insana yapabileceğin en büyük haksızlık onu gözünde çok fazla büyütmen.
- İyi bir insan olmak dışında işlerle uğraşırsan sonunda muhakkak berbat biri olacaksın.
- Varlığınız bir işlerine yaramadığı sürece insanlar sizi kesinlikle yok varsayar.
- Tüm acı ve kötülüklerin nedeni bilgelik eksikliği.

Erdinç TOP

İSA VE SES

sesi işittim içinde kün ve diyaspora
annesiz kalmış bir çoban masumluğu
ahirlik ölümlere gebe sevaplar burada
burası tirilye, hrisopolis, langa

isa tanrı olan baba ile aynı özden
isa tanrı ile baba ile aynı dölden
isa büyük çoban büyük masum
isa tanrı olan ananın kasığından üvey
isa bütün tanrı kız kardeşlerin abisi

sesi işittim dedim içinde kan
amelsiz kalmış bir dindar boşluğu
asi zulümlere heba mevsimler
burası

- Her olayda düşüncesini kendine saklayan adamdan çok uzak dur.
- İyi olmayı istemen yetmez; insanların da buna izin vermesi gerekir.
- Bir insanı sonuna dek dinlemeye çalışmaktansa, soluklanmak için bir anlığına durduğunda kapıyı suratına kapatmak çok daha kolay gelir çoğumuza.
- Bilge, bilgeliğinin düzeyini yeterli gördüğü an ahmaklaşır.
- Dostlarından sana düşmanlık etmemeleri dışında bir şey bekleme.
- Bilge dahi hakikati kavradıktan sonra onunla ne yapacağını pek de bilemez.
- Rengini belli etmeyen şeffaflaşır.
- Yağmurun yalnız iki seçeneği oldu hep.
- Bazen kendinden o kadar uzaklaşırsın ki, kendi kat ettiğin mesafeye yenik düşersin.
- İnsanları nankörlük ve vefasızlıkla suçlamadan önce senden kendilerine herhangi iyilikte bulunmanı isteyip istemediklerini bir düşün.
- Kırıcı bir kimseye yapılan iyilik, tıpkı okyanusa bir damla daha su eklemeye benziyor.

Ozan ÖZTEPE

MEMLEKETİMDEN İSYAN MANZARALARI

XXXII. TER

üç memesi var
Harran'ın

su damlar birinden
çoğaltır kuru dudakları
birbir
teğellergöğe
çatlayan pamuğu

bal emer
diğerinden
kuru dal oğlu İsmail
-ki büyürse
öğretmen olacaktır
kardeşi Ömer'le
bir ummankurular
gölgesinde Kale'nin

öylece bulur ağızları
son memesi Harran'ın
süt damlar ucundan
nasıl on bin diş
yapışırsa aynı anda
iştahla

güneşi emerkalan ağızlar
güneş onları
onlar güneşi
teri ıslatır çocukların
tohumu,
nadasa yatan
toprağı

Gönül ÇAKI AKVEÇ

KEFKÂF-I NÛN

bir ırmağın eşiğinde ufalanan taş
ve içimizi dolduran kül
elbette bir şiiirdir.

/kimin külünü gül ettiyse hep acıttı içimizi/

farzet ki nûn,
kaf'ın sessizliğinde bir kuşmuş
o kuşa gönlüm darılırsa
vav gibi eğilmez mi dünya
şüphesiz
ben de eğilirim
eğilirse başım kalkar da
senin sevdân cennetken
cennette bir zezem zerresiyken gözyaşın
nûn gibi kalırım gönlünde
hiçbir kuşa darılamam ben.

/gözüm dolu dolu ırmağa benzer/

aşk,
vatansız bir kuşun ağzında rüzgâra yürür.

Zabit KARAKÖSE

KILICIN ÇEHREMDE GEZİNİRKEN
YÜRÜRLÜĞE GİRMELİ MERHAMET

.

karanlıkta sevişmeyelim
süvariler kesebilir yolumuzu

.

tek fırtına kokun
kırıldım
tek açlık dudakların
doydum
tek köprü gerdanında
düşüm

.

bir daha açsan koynunu
çiçeklerin üzerimde sürse
baharı

Enes Erdem YILMAZ

YANG

Enis'e

hani ikiz ejder filmi vardı oğlum hatırlarsın
mavi hangimiz kırmızı hangimiz unuttum
madalyon kötülere geçince ne oluyordu
film ne zaman dönüyordu sen hatırlarsın

sen hatırlarsın ben unuturum böyleydi hafızamız
istikrarla büyüdük lüpedik kucaklarda
anneanneye nedensiz dört tumbul buz yanak
babaanneden taze yumurta sarışın
çerkes evi geniş veranda köy ekmeği
kafasında bir bok parçası çelimsiz civciv
sevinçle üşürdük aydınlığında yazların
sofrada hayretle topuk kurabiyeleri
kuzence beklenen bayramın son yemeği
sana filmi sorarlar anlatırsın

bana da bir koca kafa kaldı onca şey arasından
sana daha çok japon gülmeli yüz
neyi ikiye böldüysek yarım olmadı
büyüğü kim alırsa günah olmasını

alfabeyi plakalardan öğrendik hadi
telepatiyi kim öğretti bize
kim kavgayı çekilir kıldı
tek alarm kurduk aşka bile
ulan kaç defa çaldı sahi
uyanmadın ne uyudun geceleri

fazlası sende işte varımı böldüm ikiye
film başa sarıp öyle izlese ya cigerim
kafama yine kaç dikiş olsun problem değil
çoğunu sen anlat artık kalani ben söylerim

MUCİZESİ YOL OLAN ŞAİR

Altay Ömer ERDOĞAN

Üçüncü kitabı *Gülde Kerem Yangını* ile çıkıyor Harun Atak okurun karşısına. Bakma, görme, bilme, anlama ve nihayetinde anladığını anlatma noktasında bir duyarlık geliştirdiğine tanık olduğumuz genç şair, böylelikle anlatımsal olgunluğa da kapısını aralamış oluyor.

2009'da Cemal Süreya Şiir Ödülü'nü alan ilk kitabı *Gecel* ve 2012'de Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülü'nü alan ikinci kitabı *Tekvin ve Hiçlik Kitabı ya da Ah*'tan sonra üçüncü kitabı *Gülde Kerem Yangını* ile çıkıyor Harun Atak okurun karşısına. Bir önceki kitap, şairin sesini bir kuyuda yitirmesiyle kapanıyordu. Bu kez, sesini kazanmış 'usta'lıkta bir şair olarak çıktığı kuyudan biriktirdiği benlik kurgusunu, bilince ve bilinçaltına ait öğeleri, iyi çalışılmış bir biçimi koyuyor önümüze. Bir yangın defteri bu. "*Ben gizli bir hazine idim*" diye açıyor defterin kapağını. Âlemi (şarkısını) söylemek istiyor. Hem de kurşun eritmeye karar vermiş Atak; kül olmaya. Kendini bildirmeyi seven ve bu uğurda hüner gösteren bir şair Harun Atak, üç kitabının özeti bu olsa gerek. Şiir toplamını bir şiir ritüeli gibi kurgulayıp doğa bilgeliğine ve bilinç ötesine ait sözler üflüyor tanrının ellerinden tutarak. Gelenek ile sıkı bağlar kuran, farklı etkilenmeleri bir ateş potasında eriten Atak, bu ateşin dumanını ruhun derinliklerine düşürmeyi başarıyor. Ölüyü yorumsuz bıraksa da, "*Ben Tanrının şahdamarında söylüyorum şarkımı*" diyecek kadar derin bir nefes katıyor son zamanlarda yazılan Türkçe şiire.

Bu nefes, yeni bir ses olarak kemikleşiyor okur belleklerde. Çileli bir arayışın ürünü bir ses izlenimi veriyor okuruna, derinliğe inme cesareti bir de. Tenin altındaki cana inmeye başlamış öte yandan Atak. Bireyin geçmiş yaşantısının merkezi önemine işaret eden bir bilinç akışı, şiirin temasını ve biçimsel sınırlarını da belirliyor. Buna şairin kendisi de inanmış olmalı ki, "*Bendeki yıkıntıdan kurtulacağım artık*" diyor. Günah çıkarma denemesi ya da sayıklama değil bu! Söze inanmak. Sözün bir gücü olabileceğine dâhil ihtimali içinde canlı tutmak. Yoksa hiçbir şair uçurumu sevmezdi. Harun Atak ise, kendi uçurumuna aşık. Kalbi, güle kafiye düşürmekte...

Ben, genel olarak *Gülde Kerem Yangını*'nı, bu toplam içinden tekil örnek olarak "Gül Söylencesi"ni okurken şöyle bir düşünceye kapıldım; genç bir şair, niçin bu yaşlarda bir ucu Horasan ateşlerine, bir ucu Mevlana sofrasına, bir ucu Taptuk Emre Dergâhı'na, bir ucu Galip Divanına uzanan bir yolculukla aşkı ve kendini arar? Günümüzün kaotik toplumundan bir kaçışı mı imlemektedir bu? Harun Atak'ın bu kitabında, içsel yalınlığın kendisini dilsel bir zenginleşmeye taşıdığı paradoksuna da tanık oluyoruz. Şaşırtıyor okurunu. Bir söyleşide hayatını değiştiren etkilendiği şairler olarak İlhan Berk, Enis Batur, Stéphane Mallarmé, Charles Baudelaire'i sıralıyor ya, pratikte bunu Yunus Emre ve Melih Cevdet Anday ile genişlettiği halde niçin bu sıralamaya katmadığını merak ediyorum. Çünkü kendi kökeninden de zar atılabileceğini iyi biliyor Harun.

Zaten dünyaya kendinden bakması yetmiyormuş gibi kendinden görüyor. Onu sahiplenen bir bakış, ontolojik bir kabul dolayısıyla bağlanma ve bu bağlılığa dair işaretler geliştirme, Harun Atak'ın *Gülde Kerem Yangını*'ndaki lirik ve gnostik yanını ortaya koyuyor. Sözcükleri ve şiire giden söz dizimlerini yolculuğunun yapı taşları hâline getiriyor. Lirik yanı, ağıtları besliyor üstelik. Zamana ağıt sayılabilecek verime ulaşıyor; "*Veni, vidi, perdidi (Geldim, gördüm, yenildim)*". Kendi yıkıntısından kurtulmak isteyen birey, kendini köküne kadar

yıkabilmesi, Atak'ın buna yeltendiği hissine kapılıyor. Bakma, görme, bilme, anlama ve nihayetinde anladığını anlatma noktasında bir duyarlık geliştirdiğine tanık olduğumuz genç şair, böylelikle anlatımsal olgunluğa da kapısını aralamış oluyor.

Şiirini ışık olmaya koşturuyor. Kendi yangınıyla bu toprakların yangınına birleştirmeyi deniyor. Bu şiir toplamıyla birlikte insani duyarlılığını da soyuttan somuta indiriyor. "Oğul Meseli" ile şair Fuat Çiftçi'nin şair babası Hüseyin Çiftçi'ye, "Yuğ Meseli" ile dedesi Haydar Demir'e, onların yeryüzünde bıraktıkları boşluklara seslenirken bu somut duyarlığa da tanık oluyoruz; "*Ben hiç görmedim bunca yansın / Bir oğul babasını*" ve "*Gittin... Bir garip ateş aldı otağımızı, yurtsuz kaldım*" dizeleriyle. Acı bir ney sesi işitiliyor sanki. Şiirini insan ruhunun karanlık köşelerini ışıtmaya koşturuyor. "*Ben tuza yürürüm*" derken sızlayan bir yaradan kavratıyor bize dünyayı. Bu toprakların derdini derdine, derdini derdimize ekliyor. Yüzyıllardır bin dermana değişmediğimizi, aşkımızı, bu coğrafyanın renkleriyle daha çok duyuruyor. Folklorik olmadan Anadolu'nun duyuş ile gelen zenginliğine de çalışıyor bir yandan, bir yandan ulaşmak istediği saf şiir bütünlüğüne bu toprakların rengini, kokusunu, duygularını ekleyerek ulaşmak istiyor. Gelenekten ve kuyudan biriktirdiklerini kendinin kılan sözcüklerle şiirini ruh olmaya koşturuyor.

Harun Atak, şiirini ruh olmaya koştururken biçimini de bu ruhun çevresinde oluşturuyor. Batı'dan özellikle Fransız şiir geleneğinde Mallarmé'nin ulaştığı olanaklıktan beslendiği kadar, tasavvuf edebiyatında yer almış nefes, şathiye, devriye sayılabilecek örneklerle de ulaşan bir biçimselliği sergilediği söylenebilir. Modern Türkçe şiirin ulaştığı söylem rahatlığını da elden bırakmayan Atak, biçimsel anlamda övgüye layık bir toplamla karşılıyor okurunu. Biçim, mucizesinin yol olduğunu düşünen ve okuruna da bunu düşündürten bir şair için yolun genişliği kadar uzunluğunu da işaret eder. Gündüz gece yürünmesi gerekiyordur. Şairi ne hâlde olduğunu bilirse, bu yol elbet bir kalbe, kalplere ulaşır.

Bir övgü de kitap kapağındaki kapak desenine. Kapak deseni, kitabın ithaf edildiği Canan Berber'in imzasını taşıyor. İçerikle bu kadar uyumlu ve bütünleşik olması, Anadolu etnografyasının simgesel düzeyde geyik figüründe birleşmesi, elmanın çağrışım değeri, okuru da koşullayan ve kışkırtan etkiyi, kitabın son dizelerine kadar diri tutuyor. Kitabın kapağında yer alan sanat yapıtını, elimizdeki sanat yapıtını anlamlandırmamıza sunduğu katkıyı ve imgesel değeri alkışlamalıyız. "*Çün: Geyik ancak düştüğü yerden doğar*".

Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülü dolayısıyla *Varlık* dergisinin Haziran 2012 sayısında yapılan söyleşide "*Ben evreni imgelerde tanımladım, kendimi de. Okur serüvenimde, anlamdan soyutlanabilmiş bir şiirle tanışmadım. Anlam, o kadar çetrefil bir konu değil, bende. Anlam, dilin içinde, dilden bağımsız var olur. Tüm evren dile gelmek, dile getirilmek için yarışır. (...) Tüm gayretim, kendimi gerçekleştirmek ve içimin dilini çözmek uğraşı en başından. Her seferinde, eğilmeye çekindiğim derinimi kurcalayıp, bir yangını devşirmeye çalıştım, içimden dünyaya doğru. İstedim, o yangına dönüşsün dilim. Ve sığınağım olsun, dil...*" demiş Harun Atak. "*Yok'un ve hiç'in şarkısı*"nı söyleyen şair, bir bakıma *Gülde Kerem Yangını* ile isteğini gerçekleştirmiş, dili sığınağı yapmış. Aşkın da bir dil olduğunu kavramış. Yangın defterine notlar düşmüş.

Harun Atak, tasavvufun özü sayılabilecek dizelerle kapatıyor yangın defterinin kapağını; "*Heyhat! Belki yoldur mucizem / Yangın alaylarının yolcusuyum ben / Budur bana ömrümün tek nimeti*" Bakalım, o kapak, bir daha hangi yangında açılacak?

Suat Kemal ANGI

DÖRT TANE DUVAR

Elmanın dudaklarını bırak, morarsın ilkbahar
Kemikleri çözülsün şu cılız suyun, bekle
Serçenin de yavruları olsun
Dolaştığın bahçelerde kalsın, boş ver
Şarkı olduysa kesin değildir şiir
Sevildiğin binalardan kovulsun aklın

Suyun oldu çoktan oturduğun taş duvar
Emdi sevdiklerini oynadığın toprak
İskandil değilse kesin sığdır
Bir gemi gelir, hasretin büyüdüğü çalılardan, dalar
Havana düşen gül, çırpınır çıkmak için, ağlar
Kitaptadır kokun, karşılaşırsın bir gün

Göge bakmaktan yorulan, bahçedeki boş masa
Çağırır geçenleri karanlık sokaktan
Lamba değilse kesin aydınlıktır
Tut ki aklında tan yerini
Sabaha çıksın unutmabeniler

Çiğdelerini bırak hünnabın, olgunlaşsın
Kalksın omzundan karayel, izin ver
Ayakların çıplak, gözlerin üryan
Perde değilse kesin gölgedir
Halı değilse, dört tane duvar, haykır
Yabandır bundan böyle aynadaki aksin

Tolgay HIÇYILMAZ

SEBEPSİZ BİR SÜS

Öyle sebepsiz ki karların düşüşü,
zamanı kıran bir boynuz gibi.
Öyle sebepsiz ki toprağın susuşu,
uykusuz bir çalı gibi.

Ama olsun, sona erdirebilir kışı
küçük bir çocuğun çişi.
Biliyorum getiremez baharı,
o terli gülüşü.

Öyle sebepsiz ki, elmanın yuvarlanışı.
Kaçarak mevsimlerden betona,
boğarak gözlerimi puslu.
Öyle sebepsiz bir süs.

Dumanın bana hesap soruşu,
öyle sebepsiz , bir elveda.
Ve yalnız uluması kurdun,
geyiği öpmeden üstelik.

Künyem öyle sebepsiz ki,
ellerim öyle sebepsiz.
Sevgim sebepsiz.

Bir gün, ölümüm de...

Umut ÜNALAN

AYRAÇ

harikalar diyarımdaki sincaba

birazdan bir derinlik olacağım yükselirken dünyaya
parmak uçlarından kalan çukur
belki beni içime biriktir diye var
ağacı sevindirmek sincabın işidir ne de olsa
bir bahçeye sırtüstü kuşlanırken uykumuz
çocukluğumun elinden tut isterdim
bende uzun süren ne çok şey var
susmak ezberlenen bir şeyse göğü tekrar et
gözlerin ertelemesin rengini
gölgesi uzayıp yitince yalımların ardında
benim kokuna koşarken çatlayan onlarca atım var

beni kır bir çift zar susunca kapısız pullarımdan
uzağın haylaz kolların kısa çünkü kavuşmanın boynuna
raylarını dök ufuk bir masal olmasın kalbur saman içimde
cam diliyle yansyalım yoksa ne kadar gitsek bu yol bize
çıkamaz
uyuyan bir sandaldan çözer gibi denizin ipini
taşlarım karşı kıyıda kaldı ağırlık bu değil de ne
uçuşan tüllerin peşimizde bıraktığı iz
neyi ayraç yapmalı ve neresine koymalı hayatın
caydığı yeri unutmamak için
aşk

Gültekin TEZCAN

YOL

sonra bizi,
kılıf diye bir yalana diktiler baba
rüzgârımızı eğdiler
vardı sindiğim kapılarda
evvelin masalları, dinle:
beni bir taşın içinde
dua diye büyüttüler

sonram acı baba, sonram yara
dibini sıyırdığım bir akşam
daha çöküyor üzerime
şimdi hangi rüzgâr yıkacak kendini
kıyımıza sevda diye?
hangi ufka yakışacak
bizim bu uçsuzluğumuz?

avuçlarımı dinle baba:
köklerini yoldum
toprağımla avunan herkesin
yamacına diller döktüğüm bir dağın
suskun yolaklarını gördüm
pabuç bırakmadım
soranı olmayan eşiklere
ben hep bir ağacın dalında
hırçın denizler gibi öldüm

TUĞRUL TANYOL'UN İKİ ŞİİRİ ÜZERİNE

İbrahim OLUKLU

CEM GİBİ

-Mehmet Müfit'e-

Gün soldu, eteklerinde kızıl pırıltılarla damlarken su
Gecenin yenik bahçesinde dolaştım, sarı bir yağmurdu
Bitip tükenmeyen kayalıkların ortasında mahsur
İçimde titrerken anılar ve kaçışın bakır kokusu
Çocukluğum bir taht odası, Bursa'da yenik sultanlığım
Bütün kapılar kapanmış, bütün kapılar sur
Döndüm, ardımda yansıyan o büyük aynayı gördüm
Varlığın ve hiçliğin kaynaştığı, göçebe yağmur.
Gün soldu, eteklerinde kızıl pırıltılarla damlarken su
Vardığımda yoktu bütün kapılar, iskele, gün batımı
Rodos'a doğru batık tekneler. Kadırgamın şişmiş
Tahtalarında çırpınan rüzgârı
Duydum, yüzümün büyük sularına çizilen.

Ta orada yüksek dağlar, bu dik ve acılı yol
Bir at kişnemesi, yağız gül kokusu
Çökmüş tapınakların altında gizli geçitler
Ve küflü mahzenlerinde taşlaşmış ölümler korosu
Giden kim? bu ilkyaz şafağında yolcu edilen habersiz
Beyaz kefenlerinde bürünmüş yürüyen bakirelerle.

Birden şimşek! ve göründü ve yokoldu kapılar
Yenilgi ve acı, kaçış ve sürgün. Zamanın yitik
Aynasında tüterken yalnızlığın bakır kokusu
Alnıma dökülmüş bu ilenç, bu belirsiz yolculuk
Duydum etime değişini bin kızgın demirin
Karanlık mazgallarından sarkan gövdemin...
Bir ilkyaz şafağında kurban edilmişliğim.

Birden yağmur! ve yüzümün yarısı akıp gider
Benim gözlerim yok, kurşun! sıcak ve ağdalı yüzgörömlüğüm
Issız oyuklarında derin uğultularıyla rüzgâr
Gözlerimin ıssız oyuklarında... Sıra kimde?
Batık teknemin suya gömülmüş ahşap direklerinde
Asılmış tüm yolcularım. Celal'im! Sinan'ım!
Bu deniz nereye gider, bir biz kaldık
Ve yağmur tüm kapıları siler.

Ben Cem, daha dün yarım imparatorudum
Kestirdiğim paralarda soldu vücudum
Öldüm binlerce ölümle, kıyıya vuran cesedime baktım
Yağlı organlar bağlayıp boynuma (iskele, günbatımı
Rodos'a doğru batık tekneler) yürüdüm, artık
Bana bu dünyada yer yok
Ne saray, ne köşk; ne rütbe, ne taht
Ağabey el ver yanına geleyim
Al beni, sonra istersen boğdur
Bir yanım zifiri karanlık, bir yanım... birden yağmur!

Günler bir ormanın sessiz çılgınlığına gömüldü
Kendi içine düşen dipsiz kuyulara. Cesaret:
Göz bebeklerimin içindeki karanlık ülke
Perili... ve hiç varılmayacak.

Gün soldu, eteklerinde kızıl pırıltılarla damlarken su
Bir at kişnemesi, yağız gül kokusu
Vardığımda yoktu bütün kapılar.

Ben yitik zamanın altında kaldım
Silindi kapılar ben dışarda kaldım
Bu soğuk, bu kimsesiz karanlıkta
Yalnızım, ellerimden başka yok fenerim.

Tuğrul Tanyol, "Cem Gibi" şiirinde, kendi bireylik halini tarihsel/toplumsal bir olgudan, "taht kavgaları"ndan hareketle yazmayı denemiş, ama tarihsel/toplumsal olguyu içeriğinden yalıtmıştır. Bir örnek olsun diye söyleyeyim: Cem, "taht mücadelesi"ni Saray içinde ve dışında toplumsal boyutlarıyla sonuna kadar sürdürmüş ve kaybetmiştir. "Taht mücadelesi" Cem'le başlamamış ve bitmemiştir. İmparatorluk rejiminin işleyişi budur. Olgunun işleyişi padişahın, Cem'in, başka bir şehzadenin, başka birilerinin tasarrufunda değildir. Tanyol, "Cem Gibi" şiirinde olgunun sürekliliğini yazmamış, Cem'i kendi bireylik haline ikame etmeye çalışmıştır. Sözü, "Cem Gibi" diyerek benzetmede tutuşu bundandır. Benzetmede tutarken de "Cem Gibi" deyişinde edatla sağladığı dolaylılıkla "Vardığımda yoktu bütün kapılar.", "Silindi kapılar ben dışarda kaldım", "Yalnızım, ellerimden başka yok fenerim." dizelerindeki doğrudanlık arasında semantik bir çelişki olduğunu fark edememiştir. Kendinde kendilik arayan bireyi doğrulamak adına semantik tutarlılık da aranmayabilir şiirde. Cem'in son ana kadar başkalarıyla sürdürdüğü tarihsel/toplumsal mücadele "Yalnızım, ellerimden başka yok fenerim." diyerek bireyci kısıta sürülebilir bu nedenle.

TÖREN

Haydar Ergülen'e

Havalar ısınmış kim ipler töreni
İpini koparır gider bu bulut treni
Hey amca, sen unutma nutkunu
Biz dönünce dinleriz,

Ama belki de dönmeyiz.

"Yarın, sana ya uğrarım ya uğramam." sözü, birinin birine uğraması/uğramaması konusunda bir şey söylemez. Tuğrul Tanyol'un "Hey amca, sen unutma nutkunu/Biz dönünce dinleriz./ / Ama belki de hiç dönmeyiz." dizeleri de aynı niteliktedir. Bu dizeler "amca"ya da, başkalarına da bir şey söylemez. Bireyin sınırsız özgürlüğünü arayan şair, kendini şiirin bir şey söylemediği yere kadar taşıyor. Bu, şiir için bir olanaktır. Şairin eksik bıraktığı yan, dilin ve diğer gereçlerin nesnellliğini hesaba katmamasıdır. Örneğin, "nutuk" sözcüğü siyasi, askeri, dini, hukuki, akademik vb. türleri de barındırır. Şiirdeki "amca"nın bunlardan hangisini söylediği belli değildir. Bu belli olmayınca, dilin ve bağlı gereçlerin nesnelligi şairin sınırlamasına bırakılıyor. Şairin öznellik sınırlaması mutlaklıktır artık. "Nutuk" veren biri var, ama şair ona dair diğer nesnelliklerden kaçıyor. Belirlemek istemiyor. O zaman belirlenmiyor da. Kim bilir; belirlense/belirlense, karşımıza Marmara veya Yeditepe üniversitelerinde akademik yılın açılış programlarına, cübbe giyme törenlerine katılan, oralarda "nutuk" veren bir siyasi, bir rektör, bir arkadaş, belki de Tuğrul Tanyol'un kendisi çıkacaktır. İronik dille kurulmaya çalışılan eleştirelilik, gereçlerin nesnellğine çıkamıyor, onları desteklemiyor; semantik bir işlem olarak kalıyor. İşte o işlemin şiiri.

Aytekin KARAÇOBAN

1000+1 SORU

228.

Belleğimizde unutmamın açtığı
kovuklarda yaşayan balık.

Gürültünün orta yerindeki dilsiz ağız.

Göğün gözü ayın geveze yüzü.

Daha doğduğumuz gün
bizi kemirmeye başlayan ölümün yol arkadaşı.

Sözün bittiği yere yerleşen,
tıka basa soru ve korku dolu fıçı.

Menteşesindeki paslı gıcirtıyı
nereye saklayacağımı bilmeyen altın kapı.

Aynada görüntüsü olmayan tek varlık.

Ruhumuzdaki sarsıntıların gücünü
bakışımızın yüzeyine çiziktiren depremölçer ibresi.

Dünya yolunda giderken binbir kılıkla
geçtiği yerlere taş döken kılıksız.

Kapladıkları yer yetmediğinden
açgözlüce kıyılarımızı yalayan denizler gibi
anlaşılmaz bir susamışlığı büyüten dil.

Yıllardır doldurmaya çalıştığım dipsiz kuyu.

Ne zaman karşı çıkacaksın bunca yakıştırmaya
ey sessizlik?

Sevil AVŞAR

PİYANGO

Kalabalık sanaldı, yalnızlık sanal
Yalnızlık ucuzladı bu yüzden
Mevsimler değişiyordu hızla
Mevsimlerimizi olsun kurtarmalıydık
Kenara iteklenmişti kalp
Çocuklarımız için saklamalıydık

Teselli ikramiyesi olmayan bir hayat için
Piyango çekilirken meğerse uyumuşuz
Gürültüyle üstümüze yıkılmış devran
Keder tedavülden kalkmış, kaderi unutmuşuz
Çocuklarımız için saklamalıydık

Bir bir eksiliyor dilimizden kelimeler
Yoksul cümle, ihtiyar kağıt, çekingen kalem
Felsefeyle çoktan vedalaştık.
Bu mahşer yerinde en zarif akraba utanç
Kendine yer bulamadı kırık aynada bile
Çocuklarımız için saklamalıydık.

21 Mayıs 2017

Selma ÖZEŞER

NOVELLA

cümle başı
koyduğunuz yerdeyim "kıpırtısız"

beklenmiyorum
eklenmiyorum hiçbir yaşama
öyle soğuk sokak ortası
yaşamak
derken unutulmuş
masada bardak, rengi kaçmış sedirin
sevdiklerimin erken gidişleri
ben bütün karanlıkların etini kopartıyorum

çocuk masallarım kadar düş
düşümde gördüğüm annem
-çocukluğum, az bekle-
kıyısız bahçelerimizde turuncu yemişler
dokunulmamış göğümde ince bir umut
son mavi uçurtma
bu son matine

zaman zamanı sürüklerken peşi sıra
o haylaz günlerde
korkak, sarışın çocukluğumla ben
yapayalnız bir kaldırım kenarı
öksüz bütün oyuncaklar

ne olduysa
yarıldı yaşanmışlıkların ruhu
ah sevgili novellam benim
yarım yalanlarla kapattım gözlerimi
süzülüp gitseydi ben açmadan
içimdeki körebe
kırgın görünecektim
çok sonrasında hatırlayıp her şeyi
döndürmek isterdim
fotoğrafların içinden seçilmiş bir ânı

içimde gezgin kötücül ışık
aynamı kırıyor
kurtarmak için, içindeki beni

Recep YILMAZ

GÖLGE

her duvar eskidikçe pasını biriktirir, eyvallah!
paçozluk tekdüzeliğe gerekçedir. al başını git!
nehirlerin uğultulu akışıyla git! memleketin bağları
talanmış, kime ne? bağcıyı ümükleyen ümükleyene

çiğlentiyiz yalanlarla parlattığımız fikirlerimize
kül serpintisinde ıssızlık, kan ve alevden burçlar
kelebek hafifliğinde anlaklarla yollar aşınmıyor
hiç değilse gölgeyiz, yorgun bir huzurun dinlencesine

“SİHİR”İN NESNESİ VE PERİ ÇIKMAZI*- TURGAY KANTÜRK

Beytullah KILIÇ

Turgay Kantürk, sanatın farklı silahlarını ustalıklarla kullanan sanatçılarımızdan. Edebiyat, sinema, tiyatro... **Peri Çıkmazı**, Turgay Kantürk'ün 1991-2010 yılları arasında yayımlanmış olduğu şiirlerle gün yüzüne çıkmamış şiirlerini topladığı seçkisi... “*Bütün Sihirler*” alt başlığı ile okurla selamlaşıyor.

Kasabalı-insandan uzak acıya yakın anlamında bir kasabalılık- mekânlar kullanıyor yorgunluğun şehirlerine inen. Sonra bu yorgunluğun şehirlerinde konaklatıyor şiiri. Şairin kendine hitabı burada başlıyor. Nesnelere konumunu sorguluyor Turgay Kantürk... Kendine en yakın muhatap olarak yine kendini buluyor köşe başlarında:

“(...)Tozlu bir yolu geçerek inerdik çarşıya,
kimbilir hangi rüzgârın susuzluğu o
göksel ağaçları savuran? Kesme taşları
sokağın, gölgede boynu bükük bir at gibi
uykuya daldı tekne, çeşme miydi gök
gibi uzayan? Kırsal kokusu dükkânların! (...)” (s.12)

Turgay Kantürk, iç sesiyle konuşuyor sık sık. Ancak bu konuşma bir samimiyetten ziyade hitap havasında geçiyor. Bu hitap etme dürtüsü kimi zaman şairi bir bilinç akışına doğru sürüklüyor:

“(...)Seni, su, seni, ağaç, ne çok, iskemle
bilsen, ardiç, seni, düş, seni, orman (...)” (s.24)

Turgay Kantürk'te var olan kendine hitap üslubuna Metin Cengiz de şu sözlerle değiniyor:

“*Turgay Kantürk, alkolün buğusuyla demlenip, tortusunu şiirinde buğulaştıranlardan. İçtikçe açılan bu yeni rint, aristokrat zamanlardan şaşırıp günümüze yanlışlıkla gelmiş. Oyuncu kişiliğini bundandır koyar şiirlerine, belki asil kişiliğini, gelmiş olduğu yaşamı, yaşamış olduğu her şeyi gözlerden irak tutmak için. Şiirlerini okurken tek kişilik resmi bir konuşmanın havasını görmemiz de yine aynı nedendir. (...)*”**

İlk bölüm (*İlk Gibi Son*)ün son şiirlerinde (*Anımsama, Şeytanminaresi, Ölü Kent, Mumya, Adam ve Bulut*...) uzakların öyküsel yalnızlığına eğiliyor şair. Kendi coğrafyasının dışında başka yalnızlıkların varlığını duyurmaya çalışıyor bize:

“Yeniden başlıyor o da, ağaca kuşa dokunuyor, göğe bakıyor sizin gibi. Uyanıyor gece yarısı, bir ölü buluyor başucunda, ıslak ve yabancı. Yoksul diyarlar düşüyor usuna, (...)” (s.38)

“*Siyah Eşya*” isimli ikinci bölümde Turgay Kantürk şiirinin raylarında ufak tefek değişiklikler fark ediyoruz. En başta şiir isimleri Türkçe'nin dışına taşıyor. Bunun yanında yazının puntolarıyla oynayarak biçimsel girişimlerde bulunuyor şairimiz. İlk bölümde kendine seslenen şair, bu bölümde okura seslenerek yanıltıyor bizi:

“(...)Ey okur! Çevirirken sayfayı, öl!
Ki bir daha! Bin daha!
Unut Ayrıldığı limanı, başka
İaş ey leş! Bitmeyendir baş...” (s.47)

Bu bölümde muhatapın değişmesiyle tematik bir değişim de beraberinde geliyor. “Uzak”ın betimlemesinden gelen Turgay Kantürk şiiri, bu bölümde zaruretiler üzerine kurulu hayatın tellerini koparmaya çalışıyor. Dilin daha isyankâr bir tutumla bilendiği şiirler yeni diyaloglara kapı aralıyor:

“(...) Bu esmer akşamı ben seçmedim, sunuldu

Yasak bir elma gibi sözcükler, alın
Verdiğiniz tüm ödülleri! Her şeyin solduğu
Yaşa geliyorum artık (...)
Anlamadınız bana çıktığını tüm
Sokakların. Kapatın kapıyı; devrildim ve şah! (...)” (s.46)

“*Siyah Eşya*”nın devamında şiir tarihine iz bırakmış şairlerimizin dize izleriyle anılarını şiirin içine süpürüyor Turgay Kantürk. Şiirlere verdiği isimlerde şiiri ithaf ettiği şairi – şairin kişiliğini, edebi üslubunu veya yaşantısını- bir bakıma imgeleştiriyor. Dizelerde de yine hangi şairi nasıl- neyle- hatırlayacağımızı telkin ediyor:

“(...)Soyarlar anlamı, açık seçik
Kurur karanfilim Yok'ta (...)” (s.52)
(Sözün Diğer Yarısı/ Melih Cevdet Anday için)

“(...)Ev yirtardı penceresini sardunyanın
Ben sesimi! Odalara kitledim (...)” (s.53)
(Eğreti/ Behçet Necatigil için)

“(...)Unutulur! Teneffüslerde yazılın şiir.
Ayakbağıdır (...)” (s.59)

(CeltisPubis/ Ece Ayhan için)

“Ah, doğrudur seni gizlediğim gövdem'
De, eski bir eşya gibi yiter ay (...)” (s.66)

(Dağınık Sone/ Murathan Mungan için)

(...)

“*Öteki Sahne*” isimli bölümde şair yeniden herkesi “sahne”nin dışına itiyor. Varlıklar ve kavramlar karşısında kendi duruşunu belirleme uğraşına girişiyor yeniden. Zaman zaman da savaşın suretlerini deniyor kendi doğrusunun ışığında. Bu savaşta eleştirel duruşu kendi suretiyle birleştirmeyi başarıyor şairimiz:

“(...)Bilim- dağlara çekiliyor; kanıyor
Artık şenlik ateşleri de yakılmıyor; sevişmek için (...)” (s.88)

“*Öteki Sahne*” bölümünde “*Asil Eşik*” isimli şiire ayrıca dikkat çekmek gerek. Üslubun daha ritmik bir yöne evrildiğini görüyoruz bu şiirde. Dize içinde kullanılan aliterasyon ve asonanslar dikkat çekerken; şiir teknik bir sürprizle bitiriliyor. Dörtlükler halinde devam eden şiir dağınık bir sonda noktalanıyor. Şairin ses benzerliklerini kullanışımı bundan sonraki şiirlerinde de sık sık görmeye başlıyoruz.

“(...)Yorulduğumda senden, sen olurum, son olurum, som
Olurum, sığmaz hiçbir yerime varlığın, (...)” (s.93)

Nesne- birey ilişkisi başından beri Turgay Kantürk şiirinde kendini gösteriyordu. “*Ay İçin Küçük Şeyler*” bölümünde ise bu ilişki şiirinin belkemiği oluyor adeta. Şairin “insansız” bir dünya kurduğunu görüyoruz bu bölümde:

“(...)Bu uyuduğum sedir
çekiyor kendine
benden önceki ölüleri,
boşlukta dönüyor akrep
yanıyor kilim (...)” (s.115)

Şairin “varlık”la bu denli içli dışlı bir yol seçmesi, gerçekleri somutlama yöntemi olarak da değerlendirilebilir. Sanat, gerçeğin ve kendini anlamlandırmanın bir aracı olur bu durumda. Öyle ki, şairimiz “*Yanlı At*”***ta gerçeği tanımlarken bile nesnelere konuyu somutlama yoluna gitmiştir: “(...)Gerçek bir yoldur, ozan bu yoldan, şöyle ya da böyle geçecektir- ya da, gerçek bir taştır, ozan onu kuyuma dönüştürmek zorundadır- (...)” (s.15) Şair, yazının bütününde somut bir gerçeklikten yola çıkarak -yaratım açısından- daha soyut ve gerçekötesi bir noktaya ulaşabileceğini vurgulamıştır.

Betimlemelerinde Türkçenin imkânlarını kullanma ustalığını da katlıyor “*Ay İçin Küçük Şeyler*” de. Sözcüklerin eş anlamlarından yola çıkarak anlam demetleri sunuyor okura:

“Döküyor yaprağını yazı,
gitmek istercesine kendini
yol (...)” (s.116)

“(...)geçtim dil ırmağını (...)” (s.119)

Şair, kendi eleştirisini kurmak için bir mukayese aynası olarak görüyor nesneyi. Bu yönüyle tüm şiirlerinde kendine seslenmenin de nedeni ortaya çıkıyor. Şiir, kendini tanımanın; insanın evrendeki konumunun bir “sihir”i olarak var oluyor. Kendi varlığını sorgulama ve yaşam değerlerini netleştirme açısından şiirin açılmamış kapılarını yokluyor sık sık:

“(…)Suyuyla yüzümü yıkadığım bu kuyu
nasıl da benziyor
baktıkça küçüldüğüm dağlara(…)”(s.117)

“Göl Felaketleri” isimli bölümde şair dize ritmini kenara çekiyor. Şiir, bir zihin oyununa dönüşüyor. Kimi dizeler bilerek yarım bırakılmış hissi uyandırıyor. Biz okur olarak zihnimize istemsizce tamamlıyoruz sözcükleri:

“(…)Sabahsız bir kör inanç gibi, geç-git
Bahçemden, selamsız. Sormam.
N?(…)”(s.129)

Şimdiye kadar imgelerle şiire giren nesnelere, artık açık açık vurgulanıyor. Şair, kendini tanımaya giden yolu insanlardan değil; nesnelere yürütüyor. Neredeyse tüm şiirlerine girmiş olan “gece-siyah” çağrışımlarından yola çıkarak, nesnelere çıkış noktasını şairin gecede aradığını söyleyebiliriz. “(…)Gece yadırgamaz hiçbir şey’i”(…)”(s.128) Şiir, gece mesaisi...

“(…)Nesneler: tek benzerimiz bizim!(…)”(s.128)

“Göl Felaketleri”nin teknik açıdan farklılıklar barındırdığına değinmiştik. Bu farklılığın teknik sınırlı kalmadığını hatırlatan dizelere rastlıyoruz. Bu noktaya kadar insandan uzak bir şiire soyunan Turgay Kantürk, bu bölümde düzeni ve okuru iğneleyen dizeler yaratıyor. Bu durumda tematik farkların ortaya çıkması da kaçınılmaz oluyor:

“(…)bu hepimizi katleden ülkenin, beynim ve
Dilim, nasıl da kaniyor ahh!

Sana gelince ey canı okur!

Kolla kendini, koru tenini benden,(…)”(s.144)

“Alfabe Meleği” bölümünde kavramların tanımından dizeler kuruyor. Bu tanımla “kendine göre” bir tat barındırıyor. Kimi zaman da çağrışımlarını açıyor şiire. Şiirin öznelliğini hatırlatıyor okura:

“Ev; çıkmaz sokağım benim; kara yazım!”(s.149)

“Alacakaranlık” bölümü ismiyle uyumlu şiirler barındırıyor. Gece ve siyah kavramları bu bölümdeki imgelerin neredeyse tamamını oluşturuyor. Şairin en uzun gecelerini bu bölümde bulmak mümkün:

“(…)Batmıyor ay; hep gece! Sustukça dilim tüy,(…)”(s.167)

“Tuzak Kitap” bölümündeki şiirlerde dizelerin uzadığını; sözün nasihatlerle ve aforizmaya varan söyleyişlerle eklemeliğini görüyoruz. Bu durumda şiir de ritminin dışına çıkarak düzyazıya yaklaşan bir üslup kazanıyor.

“Sis İçin Şarkı”da Kimi zaman nesne üzerinde rötuşlara girişse de nesnelere koruyor hayatın. Sahiplik kavramına karşı çıkararak nesnelere hayatı anlamlandırma yolunda daima bir ayna olarak kullanması gerektiği tavsiyesini tekrarlıyor. Toplumsal temaların gelgitleri de sıklaşmaya başlıyor:

“(…)Toprak hiçkimse'nindir.(…)”(s.189)

“(…)Esrık ve şarkıcı bir çalyıdım

Gizledim börtü böceği,

Üstüme serpilen ölü toprağımı;

Boyadım! Boyadım!(…)”(s.190)

“(…)Bölünür ekmeği ülkenin

Eşit yoksulluklara

Dil susar

Bulut gibi.(…)”(s.191)

“Hepsi Bu!”daki şiirler, farklı alanlarda eser vermiş sanatçılara ithaf edilmiştir. Sosyal yaşantıdan uzak; kendi

yalnızlığına terk edilmiş mekânlar, bir “siyah”ın içinde imgeleştiren sık sık:

“(…)Gece

bir

çerçeve.(…)”(s.204)

“Ay!.. İçim ”de geçmiş zaman diliyle farklı mekânların çağrışımlarını okurun zihnine “izlemek”ten keyif alıyor Turgay Kantürk. Bu bölümü oluşturan üçlüklerin bazen kendi içinde – okur açısından- anlam yitimine uğradığını görüyoruz.

Günümüze yaklaştıkça “insan”ı karmaşasından şiire yakalayan Turgay Kantürk, “Kent Kırıkları” bölümünde güncel bağımlılıkları ve modern(!) dünyanın nimetlerini bir bilinç akışı içinde eleştiriyor. Bu eleştiriye düzergen bir ayağını da sinemaya basmayı unutmuyor şair:

“(…)Er Ryan, erbain, engin!engin bir deniz;

Limansızım- Er o in!(…)”(s.221)

“Kışevi” bölümünde benzetmelerle örülü; şekil disiplinine bir nebze bağlı üçlükler oluşturulmuş. Benzetmenin yanında doğanın kendiliğinden var ettiği zıtlıklar da kullanılmış. Yine nesnenin içindeki bu sahneye alınmamış:

“(…)Ayazdı, kuytu ydu,

tütüyordu bulut,

somon gibi.(…)”(s.229)

“Yaprak Arası Sözleri”yaşam deneyimlerinden yola çıkarak oluşturulan; aforizma tadında, birbirinden bağımsız dizelerden oluşuyor. Bu bölümde toplum normlarına; atasözü ve deyimlere açık bir sataşma görülüyor. Hayatın okunuş yönünü değiştiriyor Turgay Kantürk:

“(…)Yarına bırak bazı şeyleri; ki yarın olsun.

Bugünden...(…)”(s.244)

“(…)İnsanlar ikiye ayrılır; bekleyenler ve ölenler!

Üçüncü ol.(…)”(s.247)

Kitaptaki son bölüm “Yakın Tarih”. Bu bölümdeki şiirler, şairin farklı dönemlerde yazdığı dergilerde yer alan veya kitaplarına girmeyen şiirlerinden oluşuyor. Şiirlerin dönemleri farklı olduğu için tema ve üslup açısından farklılık gösteriyor. Ancak Turgay Kantürk’ün şiirdeki imzası nesne-gece-siyah çağrışımları aynı şekilde varlığını sürdürüyor.

-Toparlayacak olursak- Turgay Kantürk şiirinin eksenini nesneyle bütünleşmiş gece ve siyah çağrışımlarının oluşturduğunu rahatça söyleyebiliriz. “Kendine hitap” üslubunun da teatral bir gelenekle şiirde sık kullanıldığı aşikâr. Yaşam coğrafyasının dışındaki tenhalarda, insandan uzak bir dille kendini tanıma seanslarına girişmesi şiirinin ana renklerini oluşturuyor. İthaf edilen şiirlerin, şairin deneyim denizine ve vefa konusuna önemli bir işaret. Manevi anlamda zengin bir yaşantı biriktirmiş Turgay Kantürk şiiri!

*Turgay KANTÜRK/ Peri Çıkmazı/ Sel Yayıncılık/Eylül 2011

**Metin CENGİZ /Eleştirel Çağdaş Büyük Türk Şiiri Antolojisi / Şiirden Yayıncılık/ Mart 2016

***Turgay KANTÜRK/Yanlış At/ Şiirden Yayıncılık/ Ocak 2005

ŞİİR İÇİN BİLİNÇALTI PARAGRAFLARI XII

Oresay Özgür DOĞAN

"Lordum, size mektup var."

Tecimsel varyetelerin atna ve filine. Ölü bir belleği parlatan sorgusuzluğun köpek dişine. Aynı totem atanın soyundan olduklarına inanan kabile şairlerine. Okuyucuyu bir daito-katana gibi ürpertecek pek yakında şiire. Küflenmiş odaları kireçleyen mürekkebe.

"Prensimi, bir insanın metresini düşündüğü gibi düşünyorum." cümlesine. Heybelerden taşan şiirsel tantanaya. Engereğin kusursuz kuyruğuna takılıp telaşla yaşlanana. Bilmeceli edebiyat dergilerine.Okubitir görbitir bir tahkimin içinde kaybolanlara. Şiir yazmak için depresyon arayana. Bir sanrının göğsüne ipek gibi serilen kaçak tebessüme.

Şiirin de öykün de on para etmez sendeki bu güzellik olmasa, durumlarına. Sözcüklerine bürünen fotokromik imzaya. Şiire dâhil kulak memesi kıvamı yerleşik alışkanlıklara. "Dalgaları Aşmak": o, "Ayakkabının içine kaçan taş"a.Baudelaire'deki aşkın aynası o saf melankoliye. Kış Işığ'na.İyi okumalar ve yazmalar dilerim.

Sevgili Korkuluk, bazen, haydi itiraf edeyim çoğunlukla bazı budala sözcüklerin birlikteliğinden doğan saldırgan manalar beni ürkütüyor. Bu kötücül benzerliği üzerime yakıştıramıyorum.Keşke nedenini bilebilseydim ama bu tür karalayıcı mayası bozuk seslenişlerin narin var oluşumu rencide edeceğine inanıyorum. İşte o zaman, kendimden geçiyorum. Elbette kişisel bütünlüğümü korumak için hemen yazanın kafasına torba geçirip bir el ateş ediyorum. Anında yok oluyor kötülük. Ve o an kendimi şairliğimin en üst noktasında tutukluyorum. Hep böyle kalayım!

Sevgili Korkuluk, başta yaratıcılığımı, aidiyet duygumu zedeleyen ve camiaya yaptığım katkının sevincini solduran, her daim taltif edilerek okşanmış ruhumu korkunç derecede didikleleyen daha doğrusu altüst eden bu mühimkâr sonucun bu büyük ürkeklığın usta bir fırsatçı olduğunu söylüyorlar, hep 'bir bilen'i taklit eden bir bilene biat eden... Aldırıyorum!

Kör kuyuları taşla dolduran bu çağ, narin yaratıcılığı zedeleyen kırıcı davranışlar çağı değildir, bambaşka bir çağdır. Ben, naçizane bir şair olarak kendimle gurur duyacak kadar kıyafetimle, davranışlarımla, konuşmalarımla ve hatta yemem içmemle var olmaya çalışıyorum. İnsancılım.

Kendim için değerli bir yorumcuya referans mektubu yazdım. Umarım bu mektup, çağdaş şiirin Tycoon'u değerli yorumcu-eleştirmenin sevgili yalnızlığım, kasırğa fısıltısı, küçük bir yokluk nişanı şiirlerim için kaleme alacağı incelikli incelemesini zenginleştirir ve böylelikle görkemli kördüğümüm keyifler okuyucusunun ufku genişledikçe genişler.

Ve ben o büyüü aynada kendime yürüyebilirim. Şiirleri iyicil yorumunu bekleyen şairlerin bu lirik, bu sınırsız kendi sesini güzel işiten poetik yazıyı kaçırmamasını ve dikkatlice okumasını öneririm. İşlerine yarayacaktır. Şiirsel İnsan İlişkileri'nin temelinde yer alan önemli özlü sözleri de unutmadan. Gün gelir herkes ve her şey lazım olur! Şiirsel

paylaşım güzeldir! Yok olur işte övülmeye değer o karamsarlık, kendine geciken.

E-Şiirsel Şeyler'i seviyorum.

İşte,durup dururken, diyor, her şey güzel bir şey olmuşken, yani çok şükür iyiyken, kendimden korkuyorum, yine başıma iş açacağım, galiba yine baş döndürücü ve gizemli şeylere gebeyim, diyor. Şimdi gel de şairin bu incili mistik ve tutkusuna boyun eğmiş lirik ruh kalabalığı üzerine modern poetiklere temel yapı taşı oluşturmuş iç dünya yaklaşımlarıyla yepyenin düşüncelere dalma,diyor.

Tartışmasının karşı paylaşımı için:"O paylaşımı,'like' yapan herkesi arkadaş listemden sildim, demiş, şair. Okuyunca dayanamadım ve bilerek ve isteyerek ben de 'like' yaptım ve silindim. İnsan rahatlar böyle şiirsel durumlarda.

"Sen kimsin, kim oluyorsun?" diye mi sormuş veya öyle demeye mi getirmiş nolmuş, bir şeyler olmuş, işte. Neyse ne! Bak Google'a kim olduğumu görürsün, demiş. Usul usul, usulca...

Bir de soru: Yaşamının 10/3' ünü şiire; 10/4'ünü şiirsel ilişkilere adayan bir şair, bu süre zarfında 3 şiirsel ödül kazanmış, 95 önemli şiirsel etkinliğe katılmış, 4 sertifika ve 240 da katılım belgesi almıştır. Şair, geriye kalan 10/3' ün kaçta kaçını ödüllere ayırmıştır?

Tespitiniz yerinde. Şeyler için sayıklamanın ağırbaşlı ve biçimli estetiğini yakalamaya çalışıyorum. Okuduğunuz hiç paragraflar da bu arayışın yakın ve uzak alıştırmaları. Şu an için merak edilecek bir şey yok. Bazen sayıklamanın yeni bir sayıklamaya ihtiyacı olmaz. Ama umuyorum ki bu gidişle nitelikli, algısı yüksek, tevazusu ile sempatik, edebi tavırlı ve ilgili ruhlarla uygun şeyler yazabileceğim diyen de var.

İnanmıyorsun ama böyle çok akıllıyım. Hayır, üstün zekâlı değil. Normalin üst sınırında. Çok küçük bir post modern yaşımda bir gecede çok kalın bir şiir kitabını okuyup bitirdiğimi hatırlıyorum, diyor. Toplumsal ve bireysel sorunlarla uğraşıp duruyorum. Evet, edebini özüne katmış terbiyeli bir tavırla, ruhlu bir soyutlamayla, şehvet duygusunu kıvamında uyandırarak,diyor.

E-şiirsel avluya eklenen bazı şiirsel toplantılar fotoğraflarına bakıyorum da susanlar, konuşana, "Bu da nereden çıktı." der gibi bakıyor veya bilgiç bir gerginlik var insanların yüzünde. Yani yakalarda şiirsel bir stres...

Sonra kıpır kıpır dirayetli evrimsel bir farkındalık. Kim olduğunun ne önemi var ki!Kartopu oynuyor, benzerinin benzeri cümlelerle artık çığırından çıkmış yorumlar, değerlendirmeler. Bu bir alışveriş. Ve bu alışveriş üzerinden, kimsenin de umurunda değil şiir, bir dakikada okunuyor ve bitiyor. Bence 'kimi' bilmemize gerek yok! 'Kim', çoğunluğun içinde çoğunluk...

Biz böyle iyiyiz! Bakın, 35-40 yılımı şiire verdim, diyor. Rakam büyük. Anlatsam past future tense. Olmadı, modern şiir; olmadı, kılcal damarlarından metafor fişkırın fütürist koşucu olur, bu bizi iyi yola sürükleyen kapışma ışığı. Ağlama! Orada gölgesine dalgın bir açık görüş kedisine var.

Olmazsa, alıp başımı giderim, uzaklaşırım bu şeylerden ve denizi olmayan bir sahil kasabasına yerleşip, çakıl taşlarından küçük şiirler yazarım, denizi çağırın. Veya bana da örtülü ödenek tahsis edilsin. Sonra dergiler, yağmurlar, kahve çay ve küçük aşk pusulaları.

Oysa ben, kamikaze bir trans hâlini şiire çevirip sırasını bekleyen aykırı şiir emekçisine de hayranım! Elbette, bir yük ve eylemin kapısından geçip, boş zamanları değerlendirme etkinliğinde şiiri heyecanlandıran okura da!

O ki: İç ses gezintileriyle, düşlerle ve hüzünlenip aynasını parçalayan karamelize bir çılgınlıkla ödüllerin, tebriklerin, alkışların, göğe bakan iyi ki var oluşların ve korkuluklu bir sessizliğin ve bellekte dingin lapa anıların ortasında içini kavuran şiir için olacağı beklemin dayanılmaz ağırlığıyla seslenen bir resmin tuvalidir.

İşte bu “duldalık”günlere kötücül miras kör benlik alanını tarıma açan çok derinlikli manasal bir çözümün kendini tanıma ve kendini ifade etme fazlalığına yürüyüşünün sokağa olgun meyve çıkaran geçmişi ve bugünü iyi anlamış selfisidir.

Ah, kendini tebrik edecek veya ettirecek bir biçimde elbette bütün için de referans almak ve anlama uzak düşmemek için ve birkaç çeşit mutluluk hormonu salgılatan mutlaka sürekli olarak poem ile sanat ile ve edebiyatla uğraşmak ne güzel bir şey! Hiçbir kuşkuya düşmeden sevinmek lazım böyle şık durumlar için.

Tanrım bu belâlı bir sendrom olmalı! Sonra yanaktan kaçtı öpücük. Biz ki taşlık hünerli ateşin ay yüzlü kabından ağladık suya, uslanmadık.

Oldukça charismatic. Bak, dil dünürlüğü! Bundan böyle böyle birlikteliklerin peşinde koşacağım! Geçelim. "Sayın Lordum bir bardak şaraba ne derler acaba?"

Aniden, bazı direşken buluşmaların organik tümcelerini ve eteğinde pırpışlanan deftere kurayla kaydedilmiş uğraşlarını görüntüye çeviriyorum. Gözü açık aşk bu işte, oda oda gezdirir tanrının güzelliklerini!

"İnsanı üzen, en iyinin değişmesidir; En kötü, kahkahaya döner." demiş, Shakespeare. Devam edelim. Şu an manzaraya kendimi tanıştırıyorum. Eklenen veya çıkarılan her sözcük manzarayı değiştiriyor. Anlam anlam yakalanıyor, kavramına sığmayan yaşantı. Veya senin anlamının içinden farkına varılmamış küçük bir parçayı alıp ona karşılık veriyorum ki bu aramızdaki suskunluk olsun. İşte açıyor iyi gelen bilgilerin kapılarını boyunduruktan kurtulmanın edebi sosyolojisi.

Sonra bir şair kalıyor çamurun içinde ve boğuluyor kılık değiştirmiş bir Karameke öyküsünde. Herkes kendine benzesin! Herkes kendine benzesin! Herkes kendine benzesin!

İşgal ettiğim aklımın öz suyunu içiyorum, yaygın bir yalnızlığın bakış açısıyla, varsayımsal nesnesiyim daha bilgilenmiş tuhaf geleceğin. Aşk diyelim küçük tutkularla buna, şarkısını söyleyen. Veya görüntü fotoğrafı da diyebiliriz bu güncel soylu bakışa.

Fahrettin KOYUNCU

YAĞMUR ÇİLİNGİRİ

Sen bu aklı nereden apardın
Peki, sana sırasını veren müteveffa kim
Yozutuk yanıtlar sıkır oldu yüreğimi
Badanalı bayraklar korkutuyor kırlangıç yavrularımı
Rüzgâr getirdiği çamuru kime atacak
Kuşularımı katlayıp kirlilerin arasına atıyorum
Bir sepet örüyorum yalnızlığım
Şimdi dinle, söylüyorum:
Sonbahar yorgunu bir yağmur lazım bize.

Hanifi YİĞİTTEKİN

BÜYÜMEK AĞRISI

son balonunu da uçurdum çocukluğumun
gömlek değiştiren yılanlar uzar daha
yürüdüm avlusunda bir yalazın
geri dönemem bıyıklarım dönemem sakal
bütün hüzünlerim ben bu akşamüstü

ateşi gördüm ekmeği kestim suyu susadım
biliyorum artık yerini
işte cüzdanim sivilce lekelerim şunlar
şurda da kalbim duruyor son toyluğum
ağrımasa bilmezdim biliyorum ve kahrediyor
bütün hüzünlerim ben bu akşamüstü

büyümele meşhurum şu sıra
fermuarım mı açık tedirginim
anlamak upuzun bir bıçağın bitmeksiz saplanması
anlamaklar upuzunlar birler bıçaklar bitmeksizler saplanması
süt beyaz inci tohumları ergen ölüleri ve lavabolar

şarkı dinledim şiir yazdım aşık oldum kimseye
şuarayı okudum sonra
şuarayı da okumuş oldum sonunda
musa'nın efendisine kızdım
kalemim asamken hâlâ yılanlar uzuyor çünkü
bütün hüzünlerim ben bu akşamüstü

bir mağara mı bilmem
bulduğum ne çok benziyor mağaraya
bekliyorum ne olur bir cebrail de benim için gelse
gırtlığıma çöreklenen şu bıyıkları teker teker yolup
son balonuna çocukluğumun tüm kanadıyla uça
olacak şey değil büyümesem bilmezdim
biliyorum ve kahrediyor
bütün hüzünlerim ben bu akşamüstü

GÜNSULARI

Duran AYDIN

(31 Ocak 2017)

Gurka Yatmak...

Ta annemden beridir duymamıştım bu sözü. Şehirlerde, güneşten önce sokaklarımızı şarkılayan horoz-tavuk sesleri de yok olmamıştı henüz. Uzun kış geceleri, çinko damlı evlerimizde yağmur senfonisine eşlik eden "Mikrofondada Tiyatro" ya da "Arkası Yarın"lı yıllara, biliyordum ki, bu hayatın rövanşı olmadığı için, dönemeyecektik bir daha! Sonra sonra; evi ne kadar sevsem de, neredeyse sokakta yatacak kadar sevdalandım 'dışarı'ya. Dünden beridir Adana'ya hiç de yakışmayan bu pis soğuktan dolayı evde tutsağım! Eşim de, acımış olmalı bu durumuma ki, 'konuklarım gelecek' diyerek sepetlemiyor beni evden. Ama yine de 'eline-ayağına dolaştığı' duyumsatan davranışlarını da sezinlemiyor değilim. Eee, ne de olsa, artık kitap-dergi okuyan, ara sıra bir şeyler yazıştıran, sonuçta para getirmeyen 'boş işler'le uğraşan bir emekliyim artık! Ne yapayım; nice erindiğim kitaplığımı düzene koyma işine, hayli zamandır ihmal ettiğim bir özlem ve eskimemiş bir heyecanla yumuldum. Gurka yatmışken, nice eski dergiler, şiirler ve anılar sökün etti odama da, bu pis soğuk böylece bir işe yaradım oldu.

(4 Mart 2017)

Fark

Akatalpa'nın Şubat 2017, 206. sayısında Tahir Abacı "Dergiler ve Dergicilik Üzerine" yazmış. Yazısında, Cumhuriyet döneminden şimdiye edebiyat dergiciliğimizi, okur-yazar üzerinde ve edebiyatımızdaki önemine değinerek, sözü edilen yılların belli başlı dergilerini anarak adlı adınca örneklemiş. Çok da güzel etmiş... "Gerekli"den öte, "zorunlu"dur dergiciliğimizin edebiyatımızdaki işlevleri üzerinde durmak. Bunu, özellikle gençler açısından vurgulamak bazı bazı. Şu nedenle: Şair ve yazar için yazdıklarını yayımlatma, bir tür "boyunun ölçüsünü alma" ortamlarıdır çünkü dergiler. Ama bunu gençlere anlatmak çok zor! Cebine parayı koyan, birkaç dergide görünmeyi kitap yayımlamak için yeterli süreç sayan genç arkadaşlar, yakın çevrelerinden aldıkları cesaretle soluğu paragöz yayınevlerinde alıyor. Bu yayınevleri de söz konusu kişinin yazdıklarını okumaya gerek bile görmeden, parasını bastırmanın kitabını yayımlayıyor! Sonrasının hüsrana olduğunu anlamak için oldukça uzun bir süre, bir o kadar daha yanılı yaşamak gerekiyor! Değerli şairimiz Tahir Abacı'nın dergileri ve dergiciliğimizi yazmasının, geçmişten günümüze edebiyat dergilerinin anımsatılması bakımından da önemi, yararı; genç-yaşlı hepimiz için. Ama beni asıl ve Abacı adına mutlu kılan, kışkırtan; şairimizin (birçoğumuza göre) çok şanslı bir çocukluk yaşamış olması... Bir kez, "kitaplı-kütüphaneli bir ev"de büyümüş; yani "maç"a 1-0 önde başlamış Sayın Abacı...

Baksanıza: "Orhan Veli'nin tek yapraklık YAPRAK dergisinin 'tıpkıbasımları' kimi okurların kitaplığında vardır. YAPRAK sayılarının 1980'lerde Milliyet Sanat dergisi tarafından ek olarak verilmesi eni konu heyecan yaratmıştı. Bende o kadar değil; çünkü bizim evde biri annemin, biri babamın olmak üzere tam iki tane YAPRAK koleksiyonu vardı." diyor Tahir Abacı.

Bu satırları okuduktan sonra eski bir yara ince ince kanadı bir yerlerimde. Yüreğimi sızlatan acı, ilk gençlik yıllarımdaki "kitapsız-kütüphanesiz evimizde" ve ülkenin her santimetresinde kitabın suç aletinden sayıldığı günleri canlandırdı gözümde... Annemin büfesindeki 60x75 cm.lik bir bölmede birkaç tabak-çanak ve bardağı bir kenara iteleyerek yer açabildiğim kitap ve dergilerimi "bir gün başıma bir iş açacağı" düşünerek yakar ya da yırtardı babam! İlk daktilom ise bu "suç aletleri"ne eklenmiş "mühimmat"tan sayılıyordu o zor yıllarda; yaşı 40-50 dolaylarındaki sevdazedeler anımsar... "Fark" ve "şans"a bakar mısınız? Ne mutlu Tahir Abacı gibi "kitaplı çocukluk" yaşamış şair-yazarlarımıza...

(19 Temmuz 2017)

Özgürce Delilik

İçinde çırpındığın açmazın adını doğru koyamazsan, işte böyle geceler boyu rüyalarını yırtan karabasanlara teslim olursun: Gülerken yaşamak korkusu... Tepetaklak düşmekle bitiremediğin uçurumlarda tutunacak bir dal aranırken, kurtarıcın o sözcük, "gülme" biçiminde takılır dudaklarına: Her şeye karşın... İnsan olmanın bir gereği olarak bunu çoktaaan hak ettiğini yüzüne karşı söyleyen bir kişi bile çıkmadı. Gülerken, buna yanmakta, kahretmekte buluyorsun çözümü: Ezber bozan bir tavır... Oysa, ne seversin gülmeyi... "Gülmek, bir halk gültüyorsa gülmektir!" Yalan mıydı şair sözü? Değildi! Bunu böyle belletmişti hayat sana. Çevrene söylemeye bir sır gibi kendine saklamayı hiçbir zaman düşünmediğin, bu yüzden ömrünce didiştığın çelişkiyi özetleyen kılavuz tümcen tamı tamına buydu: Kesin başarı için gülümse... Öyle ya; önce şiir, sonra şarkıdaki gibi, ancak 'gülümsersen bulutlar gider, iklim değişir Akdeniz olur'du... Seçili yalnızlık sarmalında kendinleyken yasa dışı yapabiliyorsun bunu. Suç, suç olmaktan yalnızca bu anlarda çıkıyor; kanıtsız, tanıksız, çırpıplak dalıyorsun gülmenin ormanlarına: Özgürce delisin...

(27 Temmuz 2017)

Gül Yarası

Denilebilirse "adam", taze güneşli sabah balkonunda, rengarenk gül fidanı tomurcuklarının birer birer patladığını görünce, tilki gibi gülümsedi. Her ne kadar "incelikli" ve "şair ruhlu" olduğunu düşünse de, ellili yılları devirmeye üç kalmış hayatında bir kez bile hiçbir kadına bir dal çiçek sunduğunu söyleyemezdi. Saksı saksı balkon gülleri sayesinde, sanıyordu ki karısının, özellikle "Sevgililer Günü"nde depreşen gül yarası artık sağalacak. Ardından, bu beklentinin, bugünden sonra birer birer

gülümseyecek gül fidanlarıyla körleneceğini de düşünmedi değil!

“Ne fenaydı o, ne fenaaa...”

Değil mi ki, “35 yıllık karı”ya değil, tıpkı bu gül fidanındaki gibi tomur tomur gülümseyen “sevgili”lere sunulurdu gül! Balkondaki sıram sıram saksılardan “istediği renktekini, istediği zaman koparsın koparsınsın”dı işte...

Oysa, içinden geçen bu fırlamalı;değil şiirlerini, bu yazıyı bile nasıl olsa okumayacak olan karısına açık edecek kadar da"erkek" değildi...

(29 Temmuz 2017)

Gelelim Şu “Bey” Konusuna...

Anam rahmetli, ben doğmadan iki yıl öncesinde, Karşıyaka Sanayi Çarşısı’nda çıplak elektrik kablosuna çıplak ayakla basınca elektrik akımına kapılıp ölen Ahmet Abi’m için, neredeyse kendisi de ölenece, yıllar yılı ağladı.

Ben doğunca da sanırım abimin anısını diri tutmak adına “Ahmet” eylemişler adımları. Yetinmeyip sonum abimin sonuna benzemesin, uzun yıllar yaşayayım diye Ahmet’e bir Duran eklemişler.

Ailede, ne anam, ne babam, ne kardaşlarım; hiçbir gün bir kez bile ilk adımla, yani “Ahmet”le seslenmeyip ikincisini, yani “Duran”ı yeğlediler. Yazan çizen (Hatta şu anda öğrenecekleri saymazsak) en yakın arkadaşlarımdan çoğu da bilmez bu yüzden Ahmet’i.

Lise birinci sınıfa kadar süren okul hayatımda öğretmen ve öğrenci arkadaşlarım dışında bugüne kadar hiç kimseden duymadım bu Ahmet’i. Tamam da, Ahmet’in yanında Duran, hiç estetik değil ki! Edebiyatımızda Yaşar Kemal’le Orhan Kemal’in kahramanlarının dışında pek bilinmese de Çukurova’da (Belki Maraş’ta filan da) bilinir bir addır; eyvallah! Ama bunun sonuna “Bey” hiç yakışmıyor be abi, yanarım yanarım buna yanarım... Birkaç yerde alay konusu bile oldu, yeminle söylüyorum...

Böyle neb’lim, 'kapıcı adı' gibi mi düşünülüyor, nedir; Duran’a ek olarak gelse gelse “Efendi, gardaş, emmi (Bunu en çok Salih Bolat söyler!), dayı...” gelir; “Bey” hiç! Zaten “tip” deseniz o bakımdan şaire-yazara hiç benzetilemem! Şaşırdım kaldım...

Ama, yalnız, belki de şundan bana “Bey” demezler: Telefonda olsun, yazışmalarda olsun, bakıyorlar ki karşılarında çok “net” biri var. Daha beşinci sözcükte ısınveriyorlar; isteseler de ‘mesafe’ denen şeyi bulamıyorlar. Bir kezinde bir arkadaş “Çok naif” olduğumu söyledi. Ben de neb’lim, ilk duyuyorum “Naif”i; “Naif neylan?” deyince saf saf, arkadaşım, “Tanımını şu anda bu soruya döşedin işte...” dedi.

Bunu şunun için yazdım: Çevremizde kendisine “Bey” denilmesinden hoşnut o kadar çok insan var ki...

Amaaan, şu derdime bakın akşam akşam...

Çıktı!

Sevgiliyle Daimi Konuşma

şiir

Müesser Yeniay

Şiirden Yayıncılık, İstanbul, Eylül 2017, 86 s.

NABU

ne güçtür
ne iktidar
elle tutulacak olan
bilginin önünde gülünesi hâl
nabu’ya inanan çarşamba aşıkları
ve yarı ölümler gibi
babil tapınaklarında
memeleri mümbit bir tanrıçanın
kimbilir iştah bahçelerinde iştah’a
ya da nanai’nin de olabilir
koynunda saklanan güzel bir uykudur

gizli ve açık
ne varsa bildiği söylenir
günaha düşmüş mutluluklara
dört elle sarılmak için
telaşlı yüzlerini kapatır
geçmiş ve gelecek
ince bir çizgiyle
nabu’nun defterinde
onu okumak için
ya nabukednezar
ya nabunassar olursun
babil tabletlerinde

içimizdeki şeytan
bizi kıskırtadursun
ellerime çizdiğim kadın resmi
kudurratlarda kalın gölgelere kalsın
her çarşamba geldiğinde
içimizdeki her hayvan
tören için sırasını bekler
av günü boynunu taşıyanın
bir damla gözyaşına bedel
boynuzsuz bir tekenin öcünü
boynuzlu bir kara keçiden alır

bir nazar ölüm fermanı diye
yazılıysa nabu’nun defterinde
açıkta kalan beden
ruhunda kırk topuzlu bir künk
ne şımartılmış bir çiçek adına yemin et
ne ayaklara bağlanmış ibrişime lanet
bu sonsuzluk defterinde
mutluluk diye yazılmış ne varsa
ihbarcıların diliyle parşömenlerde yazar

her kelimenin harfini
nabu’dan “ne bu”ya çevirsem şimdi
çarparsa çarpsın beni
kırsın kalemlerimi
tüm müneccimleri babil’in

Osman Serhat ERKEKLİ

442
Herkes beni soyadımdan ötürü köylü biliyor. Şehirli tarafım da var. Cumhuriyetin ilk yılları...
Dedelerin yüksek görevleri... Yazsam övünmüş olurum. Anne yönünden son dönem divan şairlerinden Said Fenni'nin torunlarındanım. Amcam Yüksel Erkekli de bilinen bir şairdi ellili yıllarda.

443
Günde beş paket sigara içiyor iken altı yıl önce bırakmış olmam hayatımdaki en mühim hadise. 63 yaşındayım. Nazım Hikmet'in ve Behçet Necatigil'in öldüğü yaş. Çoğu akran Atatürk'ten uzun yaşadık. Mühim ne yapılırsa gençken yapılıyor. Uzun yaşamak bir anlamda zul.

444
İnsan kopyalamak mümkünmüş. Acaba aynı ruhu bulabilir miyiz aynı gövdelerde. Belki de mahşer bu demek.

445
İhtiyar olduk. Herkes gülümsüyor; çocuklara gülümser gibi.

446
Şairin mutluluğu bahçıvanınkine benzer. Herkesin meyvesi yenmiyor şimdilerde.

447
Bayramda Serdar Koçak, Yeprem Türk, Erkut Tokman geldi. Ramis Dara mesajında diyor ki: yıkılmak için sebep yok. İyi ol. Bu mesaj ilaç gibi geldi.

448
Ozan ve Derya Öztepe uğradı. Doğuyu gezmişler 9 gün. Bu arada Samsun kıyı bandının yeniden düzenlenme konulu mühim bir yarışmada üçüncülük almışlar. Derya hikaye yazmaya başladı. Ozan memleketimden isyan manzaralarını sürdürüyor. Bu mühim bir eser olacak.

449
İyilik ve kötülük görece. İnsanın keyfi yerindeyse her şey iyi görünüyor. İnsan kendi ile barışık değilse saldırıyor.

450
Her şey geçer; ölüm geçmez. Kişi öldüğüyle kalır.

451
Rüyamda babamın terekesini karıştırırken bir sigara paketi arkasına yazdığı şu şiiri gördüm:

Bahçe kapılarında bıraktı bizi
Gemi azıya alan
Bahçekapılılar.

452
Ramis Dara facebook sayfasında her gün anılarından hareketle bir bitkiyi anlatıyor.

453
Hüseyin Kocaturk mühim bir ameliyat geçirdi. En son "Çılgınlığın Yankısı" adlı bir kitap çıkarmıştı.

BAK BALIĞIN GÖZLERİNDE
BÜYÜYOR ÖLÜM

Geldim. Yoktun açıldığım sulara.
Yeni doğan bir akşamdı ağustos; kundaksız bir bebektir.
Bulutların her çeşidi ve boşlukta günün son kızzılığı
ılık esintinin üstünde asılıyordu.
Umut incecik bir ateşti; söndü sönecek bir yalaz.

Suyun lacivert dokusu titreşiyordu minik dalgalarla.
İşte o kadar küçülmüştü ki umulan;
ama o kadar çoğalmıştı ki...
Bordamızdan geçen bir bot gibi ansızın neden olmasın
Ya da geç kalan bir yolcuyla almak için daire çizen bir gemi?

Sana yakınlığın hürriyeti bu, tomurcukların
bir yel ile şımarması
Beklentileri cömertçe atmak bahşiş diye sulara
Ve pupada köpük olmak, baktığın denizde geçici bir iz
Olta atanlardan heves aparır gibi bakmak kıyılarına, insanlara
Üç beş Arap görmek sen değil, fotoğraf çeken kızlar sıra sıra
Teyzeler görmek, çoluk çocuk, gurbetçiler -arada Almanca-
Bir dosta laf yetiştirmek; hevesi atarken tepelere, koyalara
Can simidi, gemi halatı, dik merdiven, gevrek simit
Sen değil işte gülüm, gönlüme bunca görünen
Kancada balığın gözlerinde büyümesi gibi ölümün
Na'psam zulüm; bir kördüğüm ilişti hayata.

Gökte yarım ay vardı, belki sendin belki ben
Evler aşınmış odunlar gibi serpilmişti karaya
Henüz belirmemişti şehrin ışıkları, su yüzünde kızıl güneş
Belirmemişti gözlerin kalabalıklar arasında
Çocuk sesleri, kadınlar, adamlar ve vapur
Taşıyorlardı yaralı adamı, sensiz başka kıyılarına
Çöken karanlığın hükmüydü gitmek
Geldim. Yoktun.
Asra bedel yılların yüreğime doğurduğu
Bir hevesti bıraktığım derin sulara.

02.08.2017, 01.30

454
Ölme yaz ölme.
Kışa hazır değiliz henüz.

455
Sevil Avşar ile Kadıköy'de Leman Kültür adlı bir kafeterya keşfettik ve oturduk. Çok memnun kaldık. Geçmişte ne adı yerlerde oturuyorduk. Hem de bu binanın eski yerinde. Ne değişti? Mekanlar insanları ve vakitleri ya değerli ya değersiz kılıyor. Garson Fuat Ökmen arkadaşına müteşekkirimiz.

456
27 Temmuz 2017. Fırtınada evimi su bastı. Afet hazırlıksız geliyor ölüm gibi. Şükrü Sever yardım etti. Ben Sevil'de kaldım birkaç gün. Sevil bir ayna; onda kendimi gördüm. Bir pembe istikbal hissettim. Evi gül kurusu pembe ağırlıklı idi çünkü.

YAŞANTICIK

Aynı kavanozda büyüdük senle
Bizce kuştuk
Hakikat kafeste doğmuştuk
Tasımız, toprağımız, otumuz vardı
Kavanozun dışına çıkmadık
Olmadı zaten öyle hayallerimiz

Oğulcan KÜTÜK

SABIR HİZASI

Niye erteledim kendimi, bilet ertelendi, alanlar ertelendi
Bayırlarda iltihap ağrısı ve kesikler, ertelendi içleri hak dolu
göğüsler

Bizimse geçtiğimiz her toprak beni küçücük bir ayrıntıya
tamamladı
Hazır oldu gün, geliyorum. Kendimi getirmiyorum hiç
Kendim çünkü; kuyu
Eğil, tersten okunacak tarihim
Eğilmezsen duyarsın, bu yoldu
Bu yoldu bak ağlayarak geçtiğim

Ağusu kalsın ipini kaçırdığımız taşın
Bana bakma, bir borcu var zulmün
Etinden utanan saçın, kırıldığı yerin sonu yok
O saç benim, bu et sen. Kışım ben, bu karı ben yağdım.
Bırak benden düşsün kimya
Eczaydım hani...

Ağusu kalsın dilini yaktığımız taşın
Aylar sonra ancak çözüldüm yattığım kıştan
Gün tamama erdi, geliyorum
Geliyorum, hatırdan olsun benim de dilediğim özür
Öğreneceksin zamanı var
Gerçek çünkü; ölümcüldür

Hilesinden dönmüşüm dünyanın
Ya da dur, bu hileyi ben kurmuşum
Dün geçti ama olsun, bizim dünümüz yine
Kim itiraz edebilir ağrıya çalıştığımızı
Katlanır yeryüzüne yerleşmek için açtığımız kumaş
Kendine katlanır avuçlar

Cesaretim yok
Bırak çatlasın dilimin üstünde deri
Günümüze örtülsün örtü
Çünkü biliyorum, şiir bile başlamaz
Başlamaz sevgilim kaldığı yerden geri.

Mehmet GİRGİN

Değişim ne sihirli kelime tatlım. Her şey değişiyor. Deri,
kemik ve kan. Ateş, köz ve kül. Saçlarıma bakıyorum,
simsiyahtı, şimdi beyaz noktalar. Beyazlık yutacak siyahı.
Sokaklara bakıyorum, Salihli'yi anlatıyorlar, bataklıkmiş,
bağlar varmış, kabak tarlaları, karpuz tarlaları, toprak yollar
ve toz içinde mükemmel zamanlar. Şimdi her yerde binalar,
yıkılıp yapılan, yapılıp yıkılan yerler. Elleriyle para sayanlar,
altın saklayanlar. Daha dün bulmuştu Lidyalılar. Şimdi yaz,
yarın sonbahar. Şimdi akşam yarın sabah. Şimdi mutluluk
yarın hüzün, yarından sonra kahkaha, sonra gözyaşı.
Simsiyah sonbahar. Baharın memeleri herkese yeter diyor
şair. Şimdi çimenler birazdan kurumuş otlar. Şimdi ahlar
sonra vahlar. Bozkırdaki baykuşlar acı acı ötsün istiyor.
Ötmezse karıncalar kardeş olsun ateşle. Artemis'e hüzünlü
diyelim. Gözyaşını silelim. Kara zamanlardaki aklı
aklımıza sokalım. Aklımızda bir meşe ağacı büyüsün. Kırısın
kafamızı. Kafamız saksı olsun. Komşumuz sulasın meşeyi.
Kafamız taşsın. Yaralı kuşlar konsun meşeye. Merdiven
kuralım göğe, her şey değişsin, çalışma saatleri, az ya da çok
olması fark etmez, arada yeşil şarkılar çalsın. Ağaçlar
kesildikçe, ağaçlar yakıldıkça yeşil şarkılar dinleyelim. Yaz
bastırdıkça otlar kurudukça yeşil şarkılar dinleyelim. Ancak
böyle çıkar günahlarımız.

M. Güner DEMİRAY

BURCUMUN YILDIZI

İşte nisan gülümsedi
Gökleri kuşandı kırlangıçlar
Şimdi seni düşünmek
Yıldız kokulu dağların
Sütünü içmek gibidir

Bahar buğulanıyor tabağında
Bir bir çözülüyor yüreğimin düğümleri
Şimdi gözlerini anımsamak
Cihan güneşi sevgiyi bulmak gibidir

İçime çekiyorum sevdalarını
Saçlarını bulut bulut giyiniyorum
Başlıyor yağmurların
Şimdi seni yaşamak
Şiir yüklü bir kalbi öpmek gibidir

Yabanıl bir özgürlüksün
Aşk burcumda,
Getir altın tenini
Bozkır hevesime koy,
Çünkü dalımda yeşerttiğin umut
Ayva rengi yoksulluğun
Cömert elini tutmak gibidir.

Nisan- 2017

İZ SÜRER

Bir iz bir bakıştan daha fazladır

Sesin günü iyileştirir gibi iyi
Ormanın kapısı hafifçe aralanıyor

İyi geliyorsun bu sabaha
Benim yer bezine sarıp sakladığım
Sonra da unutulmuş çocukluğuma

Seni ben hep içimde büyütüyorum
Tutup sokağa salıyorum sonra da seni -bu kalabalık
ıssızlığa!-
Kendimle beraber

Nar ağacı şimdi sadece dekor parçası diyorlar
Rengini aklımda tuttum -sen bakmayınca ölüdür her renk-
Evler kuruyorum değişik biçimlerde
Bu ansızın çöküveren karanlığa itiraz gibi dimdik duran
Geniş ışıklı odalar
Sesin havada kimbilir kaç kez dans ediyor
Patikalar, çitler, rüzgâr çarkları bizim için
Sarsılarak uyandığımız uyanık kalınan akşamlar

Seni içimde küçük bir çukura yasladım -oradan tohumlar
fişkiriyordu-

Bir imgesin sen

Her karşılaşma için ayrı bir şarkının kıyısında durduğum

Ellerim diken ve çamurluyken bile

Devam eden bir şarkının

DAR VAKİT İMGELERİ

1
Can cana cam cama
herkes camdan bir kalple dolaşır

2
Zaman ki ölü bir kelebeği taşır daima
kühünde ve alnında

3
Ah, kimse duyamaz içinin beyaz sesini!

4
İlişmeyin bana, böyle iyiyim
eskimeyen ve acıtmayan ne var ki hayatta

5
Dünya ve ölüm çengelinde
her şey yaşamsal gri aslında
gel gör ki hâlâ maviyi sevme sevdalısı her şair

6
Ah! Ömrüm pastoral ve natürmort hüznün
belgesel bir filmin karesi gibi dondum işte--

7
Yalnızlık ve paranoya, yani Alem ile Hüs
herkes öyle ya da böyle kendiyile iki kişi--
bir tek ikinizle ve dünyayla iyiyim
ya da değilim
veda ve ürperti ben
beni bana götürün!

Gebze (Yokilçe), 29 Temmuz 2017

| | | | |
|-------------------------------|--|--------------------------------|---|
| Yayın Yönetmeni | : Ramis Dara | Katkı Payı | : 25 TL. |
| Prodüksiyon | : İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi. | Posta Çeki ya da Banka hesabı: | Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR370006701000000072092839 |
| Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü | : Zühtü Engüdar (Alipaşa Mah. Konuralp Cad. Karnur Apt. No: 22 D: 3 Osmangazi- BURSA) | Baskı | : Akın Erim Matb. Hocalizâde Cad. 7/27 Setbaşı - BURSA |
| Yazışma ve posta kargo adresi | : PK 68 16361 Ulucami - BURSA | | |
| E- Posta | : akatalpa@hotmail.com | | |
| Yayın Türü | : Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 - 7685 | | |

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.